نام و نام خانوادگی:

پایه و رشته:
دوازدهم انسانی

اداره کل آموزش وپرورش استان ایلام
مدیریت منطقه شهرستان دهلران
دبیرستان متوسطه دوم دخترانه سرای دانش
امتحانات نوبت اول دی ماه ۱۴۰۲

نام درس: علوم و فنون ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۴
ساعت امتحان: ۸ صبح
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

	الف) تاریخ ادبیات(۲ نمره)	
۱	**جاهای خالی را با واژه مناسب پر کنید :** شاعران دوره بازگشت، در سطح زبانی، ادبی و فکری سبک ها ..... و ..... را مورد توجه قرار دادند.	۰/۵
۲	**هر یک از توضیحات سمت راست به کدام یک از شخصیت های«ایرج میرزا، قائم مقام فراهانی، علامه علی اکبر دهخدا، میرزا جهانگیرخان» مربوط می‌شود؟(یک مورد بیشتر آمده است)** الف) مهم‌ترین اثرش «منشآت» است که به تقلید از گلستان سعدی نوشته شد( ). ب) مدیر یکی از روزنامه های سیاسی اجتماعی دوره بیداریِ به نام صور اسرافیل است( ). پ) در طنز،هجو و هزل چیره دست بود و اندیشه‌ی نوگرایانه داشت ( ).	۰/۷۵
۳	**درست یا نادرست بودن عبارت زیر را مشخص کنید:** « شعر عارف قزوینی، ساده و دور از پیچیدگی بود وی مضامین وطن دوستی را با آواز پرشور می‌خواند» درست ☐ نادرست☐	۰/۲۵
۴	**کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان» تالیف کیست؟**	۰/۵
	ب) سبک شناسی(۲ نمره)	
۵	**شاعرانی چون .....و ..... از میان شاعران عصر بیداری، به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند.**	۰/۵
۶	**درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید:** الف) قالب های شعری عصر بیداری تفاوت عمده با گذشته داشتند . درست ☐ نادرست☐ ب) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است طنز سیاسی -اجتماعی است . درست☐ نادرست☐	۰/۵
۷	**منظور از «وطن» در شعر عصر بیداری چیست؟**	۰/۵
۸	**همه گزینه های زیر از ویژگی‌های سطح ادبی شعر عصر بیداری است به جز ....** الف) برخی از شعرا این دوره به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند . ب) قالب هایی چون قصیده و غزل بیشتر موردِ رغبت شعرای این دوره بوده است. پ)شاعرانی که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند، به آرایه های بیانی و بدیعی کمتر پایبند بودند. ت) التزام کمتر شاعران گروه کوچه و بازار به عروض و موسیقی شعر.	۰/۵

www-kanoon.ir

Scanned with CamScanner

	پ) نقد و تحلیل شعر و نثر(۴ نمره)	
۹	**شعر زیر را در دو سطح فکری و ادبی بررسی کنید. (برای هرسطح دو نمونه در شعر بیابید)** « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را / می دوم به پای سر در قفای آزادی در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است / ناخدای آزادی با خدای آزادی دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین / می توان تو را گفتن پیشوای آزادی »	۲
۱۰	**نوشته زیر را که نمونه‌ای از نثر عصر بیداری است، بخوانید و آن را در دو سطح فکری و زبانی بررسی کنید. (برای هر مورد دو شاهد در متن بیابید.)** « در هر وزارتخانه ۵۰ جلد کتاب قانون -در هر کتاب ۵۰۰ فصل نوشته شده -که جمله می‌شود دو ملیان و نیم فصل، بعبارة اُخرا، پنج کرور در مقابل این تفاصیل، ما را یک سر صدر اعظم است که باید همه این دو ملیان و نیم از مغز شخص شخیص آن سرور بروز و اجرا شود .حضرت صدارت پناه، صدر اعظم است .وزیر جنگ است .وزیر مالیه است .زیر داخله است. وزیر خارجه .رسومات و .....است. روزی صد تلگرام می‌رسد....»	۲
	ت) زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۱	**هر یک از آرایه های (تلمیح، تضمین، تضاد و مراعات نظیر) را به یکی از بیت های زیر مرتبط نمایید (یک آرایه بیشتر آمده است)** الف) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت / برآید که ما خاک باشیم و خشت ب) بهار روی تو بازار ماه و خور بشکست/ چنان که معجز موسی طلسم جادو را پ) من به هر جمعیتی نالان شدم/ جفت بدحالان و خوشحالان شدم	۲
۱۲	**کدام گزینه بیانگر آرایه های بیت زیر است؟** « ای خوش آن شب ها که تا روزم سخن با یار بود /چشم او گاهی به خواب ناز و گه بیدار بود» الف) تضاد، واج‌آرایی، مجاز ب) تناقض، تضاد، استعاره	۰/۷۵
۱۳	**در کدام گزینه « لف و نشر» به کار رفته است؟ نوع آن را بنویسید.** الف) ردای سبزه ربوده است و گوشواره سمن / ازار (شلوار) لاله دریده است و طیلسان بهار ب) مستانه کاش در حرم و دیر بگذاری / تا قبله گاه مومن و ترسا کنم تو را	۰/۷۵
۱۴	**کدام بیت متناقض نما دارد؟ چگونه؟** الف) چوآفتاب رخت سایه بر جهان انداخت /جهان کلاه ز شادی بر آسمان انداخت ب) بنوازی و سپس بیازاری / آخر ای دوست این چه آیین است	۱
۱۵	**نوع لف و نشر به کار رفته در کدام گزینه با سایرین متفاوت است؟** الف) ز عفو و خشم تو، دو نمونه است روز و شب / و از مهر و کین تو، دو نمونه است شهد و سم ب) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند پ) گر دهدت روزگار دست و زبان زینهار / هر چه بدانی مگوی هر چه توانی مکن ت) آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است / وان نه بالای صنوبر که درخت رطب است	۰/۷۵

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

۱۶	**در کدام بیت هر دو آرایه مراعات نظیر و تضمین دیده می‌شود؟** الف) شب وصل است و طی شد نامه هجر / سلامٌ فیه حتّی مَطلعُ الفجر ب) نوشته برکنار خوان او خطی سیاه/ لَمْ تَکُونُوا بَالِغِیهِ إِلّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ	۰/۷۵
	ث) (موسیقی شعر) عروض (۶ نمره)	
۱۷	**بیت زیر را تقطیع هجایی کرده، سپس وزن آن را بنویسید.** « جایی که برق عصیان بر آدم صفی زد/ ما را چگونه زیبد دعوی بی گناهی »	۱
۱۸	**از میان دو بیت زیر کدام یک، پایه های آوایی ناهمسان دارد؟ فقط وزن آن را بنویسید .** الف) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس / زهر هجری چشیده ام که مپرس ب) الهی سینه ای ده آتش افروز/ در آن سینه دلی وآن دل همه سوز	۱
۱۹	**کدام مصرع از نظر وزنی می تواند کامل کننده مصراع زیر باشد:** « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین...../ الف) دلم سر به هامون رها می پسندد ب) بگشای لب که قند فراوانم آرزوست پ) هستی و نیستی بر عاشقان یکی است ت) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند	۰/۵
۲۰	**بیت زیر را تقطیع هجایی کرده، سپس اختیارات شاعری زبانی آن را بنویسید.** « ما زنده به آنیم که آرام نگیریم/ موجیم که آسودگی ما عدم ماست»	۲
۲۱	**در کدام بیت اختیار شاعری تغییر کمیت بلند به کوتاه رخ داده است؟ هجای مربوطه را بنویسید.** الف) من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش/ ای ز فرصت بی خبر در هر چه باشی زود باش ب) آمد سوی کعبه سینه پرجوش/ چون کعبه نهاد حلقه در گوش	۱
۲۲	**با توجه به علائم عروضی که در بین پرانتز آمده است، در کدام گزینه هر دو نوع اختیار شاعری تغییر کمیت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند صورت گرفته است؟** الف) بیچارگی و را (- - u -u u - -u) ب) خاری آسان بر آید(-u- - u - -) پ) سوی چاره گشتم(u u - u - -) ت) هوس بازی آمد(u - - u - - -)	۰/۵
	پیروز باشید. خشـــــنو ، دی ۱۴۰۰	
	نمره با عدد ..... **با حروف** ..... **امضا و تاریخ**	

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

نام درس: علوم و فنون ۳ تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۴ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	اداره کل آموزش وپرورش استان ایلام مدیریت منطقه شهرستان دهلران دبیرستان دوره دوم دخترانه سرای دانش امتحانات نوبت اول دی ماه ۱۴۰۲	نام ونام خانوادگی: نام پدر: پایه و رشته: دوازدهم انسانی

الف) تاریخ ادبیات .....

۱- خراسانی / عراقی .....

۲- الف) قائم مقام فراهانی / ب) میرزا جهانگیرخان / پ) ایرج میرزا .....

۳- درست .....

۴- ناظم الاسلام کرمانی .....

ب) سبک شناسی: .....

۵- سبک اشعاری که در آن ادیب الممالک فراهانی .....

۶- الف) نادرست / ب) درست .....

۷- سرزمین با مشترکات فرهنگی و زبان مردم آن .....

۸- ب .....

ج) ۱- توجه به عزم و آزادی / ۲- توجه به یک رویداد / ۳- پرهیز از کلی نگری و توجه به جزئیات زندگی / ۴- توجه به یک حادثه / ۵- عدم پرداختن به مضامین چون عرفان و مسائل اخلاقی .....

د) ۱- تشبیه / ۲- قالب شعر کلاسیک / ۳- پیروی از سبک غزل سنتی / ۴- توجه به آرایه‌هایی چون تشبیه / ۵- استعاره و تشخیص / ۶- بازتاب یک رویداد تاریخی .....

۹- وجود آرایه‌هایی چون تشبیه / ۲- استعاره و تشخیص / ۳- ردیف / ۴- سنت گرایی .....

ه) ۱- سطح فکری: توجه به اوضاع سیاسی جامعه / ۲- سطح زبانی: سیاسی / ۳- سطح ادبی: توجه به سبک خراسانی / ۴- توجه به آرایه‌هایی چون تشبیه و استعاره و تشخیص / ۵- بازتاب یک رویداد تاریخی .....

۱۰- ۱- سیاسی / ۲- اجتماعی / ۳- تاریخی / ۴- فرهنگی / ۵- زبانی / ۶- ترکیب عربی ناآشنا (به عبارة اخری صدر اعظم، حضرت صدارت و ...) / ۷- سیاسی / ۸- فرهنگی / ۹- تاریخی (رضا شاه، جلد، آلمان) / ۱۰- متن مثل ... صلیان ... کرد، ۱۱- سیاسی و قبایل هم بود .....

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

ب) تقطیع بیت زیر را بنویسید:

۱۱- الف) تضاد (ر، ا، ع، ب) ✗ تغییر (هر دو صحیح) ب) تلمیح (ر، پ) ✗ تضاد

۱۲- الف) ... ۱۳ - ب ← حرم با مؤمن و دیر با ترسا (الف و نشر مرتب)

۱۴- الف) ... آفتابی که سایه دارد

۱۵- گزینه الف ۱۶- الف

نشانه) موسیقی شعر (عروض)

۱۷-

جا	یی	کِ	بر	قِ	عص	یاکه	بر	آ	کَ	هم	مَن	فن	نَد
—	—	∪	—	∪	—	—	—	—	∪	—	∪	—	—
ما	را	چِ	گو	نِ	زی	بُد	دَع	وی	یِ	بی	گ	نا	هی
—	—	∪	—	∪	—	—	—	—	∪	—	∪	—	—

مستفعلن / مفعولن / مستفعلن / مفعولن

۱۸- الف) فاعلاتن، فاعلن، فعلن

۱۹- ت

۲۰-

ما	زان	دِ	بِ	آ	نی	م	کِ	آ	را	هم	ن	گن	مرهم
—	—	∪	∪	—	—	∪	∪	—	—	∪	∪	—	—
هو	جیب	م	کِ	آ	سو	د	گی	یِ	ما	عَ	دَ	مِ	ماست
—	—	∪	∪	—	—	∪	∪	—	—	∪	∪	—	—

مفعول / مستفعل / مستفعل / فع لن

تغییر کمیت کوتاه به بلند / تغییر کمیت بلند به کوتاه / تغییر کمیت کوتاه به بلند

۲۱- در بیت (ب.) هجای سوم از مصرع اول (سو)

۲۲- الف

با آرزوی تنگدستی

خنثی

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner